

PLÁNOVANIE PODPORY OBRANY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

DEFENCE SUPPORT PLANNING OF THE SLOVAK REPUBLIC

Viera FRIANOVÁ

ABSTRACT

This paper deals with the issue of the defence support planning of the Slovak Republic. Defence support is one of the planning domains (functional areas) of defence planning in the Department of the Ministry of Defence of the Slovak Republic. The article presents the results of the theoretical and empirical research conducted on the issue. The author of the paper clarifies the main theoretical starting points of the researched issue, describes in more detail the defence support planning methodology of the Department of the Ministry of Defence of the Slovak Republic. She points out the most significant problems of practise in this area and informs the reader about the planned goals and objectives plans for the further development of defence support of the Slovak Republic for the coming years, as well as with a view to 2035.

Keywords: defence support, defence support planning, defence planning, defence infrastructure

ÚVOD

Základným cieľom obrannej politiky Slovenskej republiky je zachovanie jej zvrchovanosti, územnej celistvosti a nedotknuteľnosti hraníc, ktoré sú nevyhnutnou podmienkou bezpečnosti štátu. SR na plnenie tohto cieľa posilňuje vlastnú obranyschopnosť a prispieva tak ku zvyšovaniu akcieschopnosti NATO a EÚ v oblasti obrany. Ako sa uvádza v Obrannej stratégii Slovenskej republiky (2021) plnenie základného cieľa svojej obrannej politiky Slovenská republika podporí nielen opatreniami v oblasti riadenia obrany štátu, výstavby a rozvoja ozbrojených síl (ďalej len OS), podpory obranného priemyslu SR a zdrojov na obranu štátu, ale v neposlednom rade aj opatreniami v oblasti prípravy a rozvoja podpory obrany štátu. (Obranná stratégia Slovenskej republiky, 2021)

Na základe poznatkov z realizácie obrannej politiky SR a rozvoja systému obrany štátu v uplynulých rokoch, ale aj s ohľadom na neustále sa meniace bezpečnostné prostredie a stav zabezpečenia obrany štátu možno konštatovať, že v súčasnosti je potrebné venovať oveľa väčšiu pozornosť práve problematike plánovania prípravy a rozvoja podpory obrany štátu, čo bolo aj hlavným podnetom pre výber tejto výskumnej témy a následne napísanie predloženého príspevku.

Hlavným cieľom predloženého príspevku je objasniť problematiku plánovania podpory obrany štátu ako jednej z plánovacích domén obranného plánovania SR. Pre naplnenie uvedeného hlavného cieľa sme si stanovili nasledovné čiastkové ciele:

- priblížiť hlavné teoretické východiská skúmanej problematiky – vymedziť kľúčové pojmy a objasniť ich vzájomné súvislosti;
- objasniť východiská a popísať metodiku plánovania podpory obrany štátu ako jednej z plánovacích domén obranného plánovania SR;
- priblížiť plánované zámery a ciele prípravy a ďalšieho rozvoja podpory obrany SR v budúcnosti;

- zhodnotiť stav a plnenie plánov v danej oblasti v ostatnom období, identifikovať najvýznamnejšie problémy a naznačiť ich možné riešenie.

Autorka v príspevku prezentuje výsledky uskutočneného kvalitatívneho výskumu – teoretickej aj empirickej roviny predmetnej problematiky. Pri zbere a spracovaní informácií v rámci uskutočneného výskumu boli použité viaceré metódy a postupy vedeckej práce. Pri zbere relevantných dát a následnom skúmaní obsahu použitých informačných zdrojov, konkrétne rozboru obsahu zásadných národných strategických a koncepčných dokumentov, vybraných všeobecne záväzných právnych predpisov, dostupných interných a riadiacich predpisov upravujúcich predmetnú problematiku, ako aj pri vyhodnocovaní publikovaných odborných akademických zdrojov bola aplikovaná predovšetkým metóda obsahovej analýzy. Zo základných logických vedeckých metód autorka využila najmä analyticko-syntetickú metódu, induktívno-deduktívnu metódu a metódu generalizácie. Pri validácii a kompletizácii dát získaných z dostupných externých informačných zdrojov (napr. Komplexné hodnotenia obrany SR, Ročenky Ministerstva obrany SR) a pri porovnávaní a interpretácii verejne dostupných dát za ostatné roky bola aplikovaná metóda komparačnej analýzy. Z poznatkov získaných vyššie uvedenými metódami bola uskutočnená ich syntéza, a to ako vo forme priebežných čiastkových záverov jednotlivých kapitol príspevku, tak aj jeho celkového záveru.

Hlbšie pochopenie danej problematiky si vyžaduje komplexnejšie objasnenie širších súvislostí zvolenej výskumnej témy. Autorka preto približuje podstatu a základné východiská obranného plánovania ako jednej zo súčastí plánovania obrany štátu a až následne objasňuje problematiku plánovania podpory obrany štátu ako jednej z plánovacích domén (funkčných oblastí) obranného plánovania. Hlavnú pozornosť pritom sústreďuje na rezortnú úroveň obranného plánovania – najmä rezortu Ministerstva obrany Slovenskej republiky (ďalej len MO SR).

Obsah príspevku je rozdelený do troch kapitol. Obsahom prvej kapitoly je priblíženie hlavných východísk skúmanej problematiky, vymedzenie kľúčových pojmov a objasnenie ich vzájomných súvislostí. Obsahom druhej kapitoly je objasnenie východísk, oblastí a samotného postupu plánovania podpory obrany štátu v podmienkach rezortu MO SR. Obsahom tretej kapitoly príspevku je priblíženie plánovaných zámerov, cieľov a aktuálneho stavu (identifikovanie úspechov ale aj problémov v plnení plánov) v oblasti podpory obrany Slovenskej republiky.

1 TERMINOLÓGIA A VÝCHODISKÁ SKÚMANEJ PROBLEMATIKY

Predpokladom skúmania danej problematiky je vymedzenie kľúčových pojmov (ako sú: plánovanie obrany, obranné plánovanie, podpora obrany štátu, plánovanie podpory obrany štátu, obranná infraštruktúra), s ktorými sa stretávame ako v teórii, tak aj v praxi v danej oblasti, objasnenie vzájomných súvislostí medzi uvedenými pojmami ako aj ďalších teoretických východísk predmetnej problematiky.

V zmysle § 26 Zákona č. 319/2002 Z. z. o obrane SR plánovanie obrany štátu zahŕňa obranné plánovanie, plánovanie použitia ozbrojených síl na účely obrany štátu, plánovanie mobilizácie ozbrojených síl a plánovanie hospodárskej mobilizácie na účely obrany štátu podľa osobitného predpisu. Plán obrany štátu tak tvorí súbor dokumentácie spracovaný v procese plánovania obrany štátu. (Zákon č 319/2002 Z. z. o obrane Slovenskej republiky, 2002).

Proces plánovania obrany štátu, ktorého súčasťou je (ako sme už naznačili) aj obranné plánovanie, riadi vláda Slovenskej republiky. Na zabezpečenie riadenia procesu plánovania obrany štátu podľa § 6 písm. b) Zákona č. 319/2002 Z. z. o obrane SR v znení neskorších predpisov vláda SR svojím uznesením schválila Smernicu vlády Slovenskej republiky

o plánovaní obrany štátu. Ministerstvo obrany SR v predkladacej správe uviedlo, že: „Cieľom predkladanej smernice je vytvorenie podmienok na zladenie vyššie uvedených štyroch plánovaní a ich výstupov. To zefektívni vytváranie a tiež použitie ozbrojených síl na základe plánov ich použitia v čase vojny a plánov ich použitia v čase vojnového stavu a ďalších obranných kapacít štátu.“

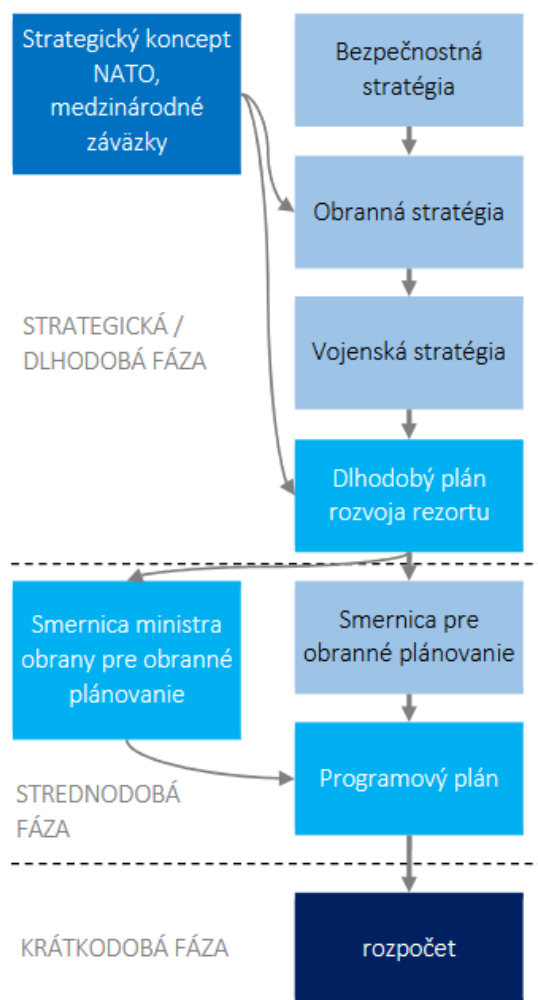
Keďže plánovanie podpory obrany štátu predstavuje jednu z domén obranného plánovania, považujeme najskôr za potrebné stručne objasniť aj obsah samotného pojmu obranné plánovanie.

„Obranné plánovanie reprezentuje procesy a postupy, pomocou ktorých jednotlivé štáty (pakty, spoločenstvá, aliancie) plnia svoje úlohy v oblasti obrany daného štátu (paktu, spoločenstva, aliancie). Predstavuje špecifický systém plánovania a alokácie finančných, materiálnych a ľudských zdrojov na zabezpečenie obrany, slobody, nezávislosti, územnej celistvosti a demokratického systému štátu, základných práv a slobôd jeho občanov zaručených ústavou štátu, duchovných hodnôt spoločnosti, životov, zdravia a majetku osôb, ako i verejného majetku a životného prostredia v prípade napadnutia alebo ohrozenia štátu cudzou mocou. Keďže obranné plánovanie sa prelína v podstate takmer všetkými činnosťami štátu, patrí medzi najzložitejšie a zároveň najdôležitejšie oblasti.“ (Kelemen, Ivančík, 2012) V tejto súvislosti tak obranné plánovanie predstavuje jeden zo základných nástrojov strategického riadenia obrany, ktorého cieľom je vytvoriť vhodné podmienky na zabezpečenie obrany štátu v závislosti od dostupných ľudských, finančných a vecných zdrojov.

Obranné plánovanie Slovenskej republiky predstavuje komplexný, kontinuálny a cyklický proces, prostredníctvom ktorého Slovenská republika vytvára, udržiava a rozvíja požadované vojenské a nevojenské (civilné) kapacity a spôsobilosti štátu potrebné na zabezpečenie obrany SR a plnenie jej medzinárodných záväzkov v oblasti obrany. „Cieľom obranného plánovania je vytváranie vhodných podmienok na zabezpečenie obrany štátu a plnenia medzinárodných záväzkov v závislosti od dostupných ľudských, finančných a vecných zdrojov, resp. presnejšie prostredníctvom ich efektívneho plánovania, rozdeľovania a využívania. Základnou charakteristikou obranného plánovania je cyklus obranného plánovania, ktorého cieľom je zabezpečiť požadované kapacity a spôsobilosti v stanovenom čase.“ (Metodika obranného plánovania, 2021)

V zmysle Smernice vlády SR o plánovaní obrany štátu obranné plánovanie zahŕňa vypracúvanie dlhodobých, strednodobých a krátkodobých plánov vytvárania, udržiavania a rozvoja kapacít a spôsobilostí ozbrojených síl, organizačných zložiek Ministerstva obrany Slovenskej republiky a iných organizačných útvarov v pôsobnosti ministerstva obrany a podpory obrany štátu. Obranné plánovanie je harmonizované s obranným plánovaním Organizácie Severoatlantickej zmluvy (ďalej len NATO) a s plánovaním Európskej únie (ďalej len EÚ). (Smernica vlády SR o plánovaní obrany štátu, 2022)

Schematicky možno proces obranného plánovania SR znázorniť pomocou obrázku 1.

Obrázok 1 Zjednodušená schéma obranného plánovania SR

Zdroj: CUNÍK, M., HROZENSKÁ, B. 2023. *Obranné plánovanie. Komparatívna analýza piatich štátov.*

Systém obranného plánovania na rezortnej úrovni predstavuje obranné plánovanie príslušných ministerstiev, ostatných ústredných orgánov štátnej správy a ďalších orgánov štátnej správy s celoštátnou pôsobnosťou, ktoré plnia úlohy zabezpečenia obrany štátu a plnenia medzinárodných záväzkov v rámci systému obrany štátu. Ide o vnútorný plánovací mechanizmus na koordináciu procesov a plnenie úloh obranného plánovania na základe usmernenia dokumentov národného obranného plánovania. Obranné plánovanie na rezortnej úrovni sa realizuje prostredníctvom plánov, rezortných a medzirezortných programov a projektov. (Metodika obranného plánovania, 2021)

„Vytváranie, udržiavanie a rozvoj kapacít a spôsobilostí ozbrojených síl, organizačných zložiek ministerstva obrany a iných organizačných útvarov v pôsobnosti ministerstva obrany plánuje ministerstvo obrany.“ (Smernica vlády SR o plánovaní obrany štátu, 2022). Za riadenie obranného plánovania na rezortnej úrovni a jeho koordináciu na národnej úrovni zodpovedá generálny riaditeľ Sekcie obrannej politiky MO SR (ďalej len SEOP MO SR), ktorý tiež zabezpečuje integráciu a synchronizáciu všetkých aspektov plánovacieho procesu. (Metodika obranného plánovania, 2021) Obranné plánovanie sa vykonáva aj v čase vojny alebo vojnového stavu na dopĺňanie chýbajúcich kapacít a spôsobilostí ozbrojených síl v nadväznosti na vojnový štátny rozpočet. Obranné plánovanie v podmienkach rezortu MO SR sa vykonáva prostredníctvom už spomínaných plánovacích

domén, resp. tzv. funkčných oblastí¹ obranného plánovania, medzi ktoré patrí aj plánovanie podpory obrany štátu, na ktoré je v ďalšej časti príspevku sústredená hlavná pozornosť.

Podpora obrany štátu prispieva k získaniu požadovaných spôsobilostí spoločenstva, štátu, regiónu a najmä ozbrojených síl. Úlohy podpory obrany sú zamerané najmä na (Kelemen, Blažek, 2023):

- obranu zvrchovanosti a územnej celistvosti štátu a nedotknuteľnosti hraníc pred ozbrojeným napadnutím;
- plnenie zmluvných záväzkov o kolektívnej obrane v rámci NATO;
- realizáciu bezpečnostných investičných projektov v rámci NATO;
- prijatie a podporu koalíčných síl na vlastnom území;
- udržiavanie funkčnosti stacionárneho a mobilného komunikačného a informačného systému;
- udržovanie vojenských objektov kritickej infraštruktúry v užívaní OS SR;
- vedenie a aktualizáciu ústrednej evidencie objektov a zariadení (prvkov) kritickej infraštruktúry SR, a realizáciu obrany a ochrany týchto objektov s dôrazom na strategické objekty;
- poskytovanie geografických, topografických, meteorologických a ďalších určených služieb pre potreby vlastných síl a síl spojencov.

V zmysle § 8 písm. g) Zákona o obrane Slovenskej republiky č. 319/2002 Z. z. zabezpečenie obranyschopnosti SR si vyžaduje aj podporu obrany štátu, ktorá je zabezpečovaná MO SR a ďalšími ministerstvami, ostatnými ústrednými orgánmi štátnej správy a ďalšími orgánmi štátnej správy s celoštátnou pôsobnosťou (ďalej len príslušné ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy).

Podľa § 26 Zákona o obrane Slovenskej republiky č. 319/2002 Z. z. podporu obrany štátu tvorí obranná infraštruktúra, jej udržiavanie a rozvoj, dodávky tovarov a štátnych hmotných rezerv, služby a činnosti poskytované ozbrojeným silám na zabezpečenie obrany štátu a výskum a vývoj zameraný na zabezpečenie obrany štátu. Výdavky na podporu obrany štátu sa uhrádzajú zo štátneho rozpočtu.

Obrannú infraštruktúru tvoria pozemky a objekty, ktorými sú stavby, budovy a zariadenia, elektronické komunikačné siete, informačné systémy a siete, distribučná sústava v elektroenergetike a plynárenstve, zdroje pitnej vody, dopravná infraštruktúra a infraštruktúra štátnych hmotných rezerv, ktoré slúžia v čase vojny alebo vojnového stavu na zabezpečenie obrany štátu. Obrannú infraštruktúru tvoria aj pozemky vo vlastníctve štátu v správe právnických osôb, ktoré sú v zakladateľskej pôsobnosti ministerstva obrany, a výdavky na ich udržiavanie a rozvoj sa neuhrádzajú zo štátneho rozpočtu. Ozbrojeným silám sa na zabezpečenie obrany štátu v čase vojny alebo vojnového stavu poskytujú dodávky tovarov na dopĺňanie strát a spotreby a štátne hmotné rezervy. Služby a činnosti poskytované ozbrojeným silám na zabezpečenie obrany štátu zahŕňajú najmä zdravotnícke, finančné, veterinárne, dopravné, poštové, komunálne a opravárenské služby, elektronické komunikačné služby, výrobnú a stavebnú činnosť. Dodávky tovarov, služby a činnosti podľa odsekov 4 a 5 sa poskytujú ozbrojeným silám na zabezpečenie obrany štátu podľa osobitného predpisu. Príprava

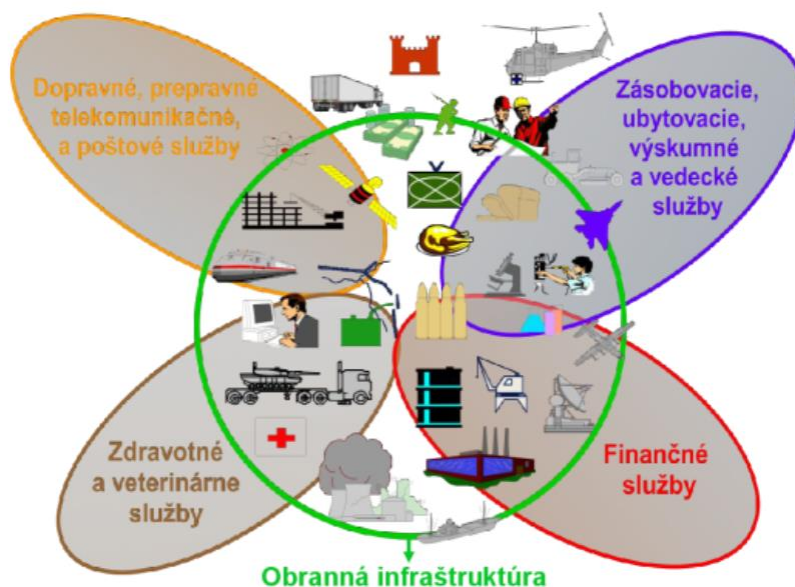
¹ Ide o nasledovných 7 funkčných oblastí: plánovanie síl, plánovanie vyzbrojovania, plánovanie infraštruktúry, plánovanie logistiky, plánovanie kybernetickej obrany, plánovanie podpory obrany štátu a plánovanie zdrojov. Funkčné oblasti obranného plánovania rezortu MO SR v sebe v potrebnej miere inkorporujú požiadavky vyplývajúce z ostatných relevantných domén obranného plánovania NATO, resp. obranného plánovania v EÚ.

a rozvoj podpory obrany štátu sa zabezpečujú podľa potrieb obrany štátu na základe plánu, ktorý vypracúva ministerstvo obrany v procese obranného plánovania podľa § 25 ods. 3 až 5 v súčinnosti s ďalšími ministerstvami, ostatnými ústrednými orgánmi štátnej správy, ďalšími orgánmi štátnej správy s celoštátnou pôsobnosťou, miestnymi orgánmi štátnej správy, obcami a vyššími územnými celkami. Slovenská republika poskytuje zahraničným ozbrojeným silám prijatým na jej území určenú obrannú infraštruktúru, určené dodávky tovarov, služby a činnosti podľa odsekov 4 a 5 prostredníctvom ozbrojených síl. Takáto podpora sa zahraničným ozbrojeným silám poskytuje podľa príslušnej medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná. Zahraničné ozbrojené sily si môžu zabezpečovať tovary, služby a činnosti na území SR aj samostatne. Bezpečnosť a stabilita dodávok tovarov a poskytovania služieb a činností ozbrojeným silám a ďalším výkonným prvkom systému obrany štátu sa zabezpečujú uzatváraním zmlúv najmä so subjektmi hospodárskej mobilizácie tak, aby ich v čase vojny alebo vojnového stavu dodával alebo poskytoval subjekt hospodárskej mobilizácie, ktorý ich dodáva alebo poskytuje v stave bezpečnosti. (Zákon č. 319/2002 Z. z. o obrane Slovenskej republiky, 2002)

Podľa Kelemena, M. a Blažeka, V. (2023) podpora obrany predstavuje súbor činností subjektov zaradených do obranného systému zameraných na zabezpečenie a udržanie požadovaných prostriedkov, služieb a činností v prospech OS SR pri obrane štátu a činnosti spojeneckých síl na našom území. Podporu obrany tvoria materiálne prostriedky, obranná infraštruktúra, služby a činnosti poskytované ozbrojeným silám na zabezpečenie obrany štátu. Uvedení autori zároveň zdôrazňujú, že: „úlohy obrany v čase mieru, t. j. úlohy prípravy obrany a podpory obrany realizuje a plní krízový manažment vo verejnej správe. V čase vojny a vojnového stavu je jeho úlohou podporovať obranu a realizovať úlohy obrany podľa vlastných kompetencií, síl a prostriedkov, miesta v danom systéme obrany“ (Kelemen, Blažek, 2023)

V zmysle aktuálnej metodiky obranného plánovania vydanéj Ministerstvom obrany SR podporu obrany štátu tvorí obranná infraštruktúra, jej udržiavanie a rozvoj, dodávky tovarov a štátnych hmotných rezerv, služby a činnosti poskytované ozbrojeným silám SR na zabezpečenie obrany štátu a výskum a vývoj zameraný na zabezpečenie obrany štátu. Podpora obrany štátu sa poskytuje ozbrojeným silám SR a zahraničným ozbrojeným silám prijatým na území SR v rámci podpory hostiteľskej krajiny (Host Nation Support - HNS). Príprava a rozvoj podpory obrany štátu sa zabezpečuje na základe súhrnných požiadaviek Ozbrojených síl SR, vrátane požiadaviek na HNS. „MO SR (Sekcia obrannej politiky) koordinuje plánovanie podpory obrany štátu na národnej i rezortnej úrovni. SEOP sa zároveň spolu s ostatnými organizačnými zložkami rezortu MO SR podieľa na plánovaní a plnení úloh podpory obrany štátu v rozsahu ich pôsobnosti.“ (Metodika obranného plánovania, 2021)

Podpora obrany štátu sa môže prejavíť v rôznych formách, vrátane poskytovania finančných prostriedkov na modernizáciu ozbrojených síl, podpory výskumu a vývoja nových technológií pre obranu, poskytovania špecializovaného výcviku pre vojenské a civilné zložky a koordinácie rôznych zdrojov pre dosiahnutie spoločného cieľa – ochrany bezpečnosti a suverenity štátu. Súčasťou, ktoré podpora obrany štátu zahŕňa by sme mohli schematicky znázorniť prostredníctvom obrázku 2.

Obrázok 2 Schematický náčrt jednotlivých súčastí tvoriacich POŠ

Zdroj: BREZULA, J. 2021. Možnosti zlepšenia stavu pripravenosti objektov a zariadení obrannej infraštruktúry na podporu obrany štátu.

Syntézou vyššie uvedených poznatkov sme dospeli k záveru, že podpora obrany štátu zahŕňa aktivity a opatrenia realizované subjektmi, ktoré sú zainteresované v systéme obrany s cieľom zabezpečiť úspešné plnenie obrannej doktríny štátu a ochrániť bezpečnosť jeho obyvateľov.

2 VÝCHODISKÁ A METODIKA PLÁNOVANIA PODPORY OBRANY ŠTÁTU V RÁMCI OBRANNÉHO PLÁNOVANIA

Medzi východiská pre plánovanie podpory obrany štátu patria (Metodika obranného plánovania, 2021):

- všeobecne záväzné právne predpisy²,
- bezpečnostná stratégia SR, obranná stratégia SR, vojenská stratégia SR,
- makroekonomické prognózy,
- programový plán rezortu MO SR,
- ročný rozpočet,
- požiadavky na rozvoj a udržiavanie národných obranných kapacít a spôsobilostí,
- požiadavky na rozvoj a udržiavanie spôsobilostí vyplývajúce z medzinárodných záväzkov voči NATO a EÚ.

Podľa Smernice vlády SR o plánovaní obrany štátu má Ministerstvo obrany predkladať vláde každé štyri roky dlhodobý plán rozvoja podpory obrany štátu, ktorý určuje dlhodobé ciele a postupy na desať až 15 rokov. Každé dva roky má vypracovať strednodobý plán podpory obrany štátu. „V procese plánovania rozvoja podpory obrany štátu ministerstvo obrany v súčinnosti s príslušnými ministerstvami a ostatnými ústrednými orgánmi štátnej správy vypracúva (Smernica vlády SR o plánovaní obrany štátu, 2022):

² Sú to najmä: Zákon č. 319/2002 Z. z. o obrane SR, Zákon č. 179/2011 Z. z. o hospodárskej mobilizácii a o zmene a doplnení Zákona č. 387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu, Zákon č. 372/2012 Z. z. o štátnych hmotných rezervách a o doplnení Zákona č. 25/2007 Z. z. o elektronickom výbere mýta za udržiavanie vymedzených úsekov pozemných komunikácií.

- a) dlhodobý plán udržiavania a rozvoja obrannej infraštruktúry, dodávok tovarov a poskytovania služieb a činností a štátnych hmotných rezerv ozbrojeným silám na zabezpečenie obrany štátu a výskumu a vývoja zameraného na zabezpečenie obrany štátu,
- b) strednodobý plán udržiavania a rozvoja obrannej infraštruktúry, dodávok tovarov a poskytovania služieb a štátnych hmotných rezerv ozbrojeným silám na zabezpečenie obrany štátu a výskumu a vývoja zameraného na zabezpečenie obrany štátu,
- c) krátkodobý plán, ktorým je medzirezortný program Podpora obrany štátu schválený v štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok.

Realizácia (vykonávanie) plánovania podpory obrany sa uskutočňuje v súlade s metodikou obranného plánovania prostredníctvom nasledovných dokumentov:

- Dlhodobého plánu rozvoja podpory obrany štátu (dlhodobá fáza obranného plánovania),
- Smernice pre obranné plánovanie SR (strednodobá fáza obranného plánovania),
- Medzirezortného programu 06E – Podpora obrany štátu (strednodobá fáza obranného plánovania),
- Medzirezortného programu 06H – Hospodárska mobilizácia (strednodobá fáza obranného plánovania).

Dlhodobý plán rozvoja podpory obrany štátu (ďalej len DP RPOŠ) je komplexný výstupný dokument dlhodobej fázy obranného plánovania, ktorý určuje dlhodobé zámery, priority, ciele a predpokladané zdroje na nadchádzajúcich 10 až 15 rokov, ktorých splnenie je potrebné na dosiahnutie rozvoja podpory obrany štátu. Jeho prioritou je zabezpečiť požiadavky OS SR a zahraničných ozbrojených síl prijatých na území SR potrebné na plnenie úloh zabezpečenia obrany štátu. Dlhodobý plán podpory obrany štátu je vypracovaný na základe súhrnných požiadaviek OS SR a požiadaviek zahraničných ozbrojených síl prijatých na území SR v rámci podpory hostiteľskej krajiny, ktoré sú základným vstupom pre definovanie úloh v oblasti podpory obrany štátu pre ministerstvá, ostatné ústredné orgány štátnej správy a orgány štátnej správy s celoštátnou pôsobnosťou. Dlhodobý plán rozvoja podpory obrany štátu je detailne rozpracovaný v Metodike vypracovania Dlhodobého plánu rozvoja podpory obrany štátu³. Uvedená metodika obsahuje východiská, časový harmonogram spracovania, základnú štruktúru, gestorstvo, úroveň schvaľovania⁴, aktualizáciu a hodnotenie dlhodobého plánu podpory obrany štátu. (Metodika obranného plánovania, 2021)

Skôr ako priblížime obsah ďalších dokumentov týkajúcich sa strednodobej a krátkodobej fázy plánovania je potrebné uviesť, že dokumenty strednodobej a krátkodobej fázy obranného plánovania rezortu ministerstva obrany musia obsahovať zámery, ciele a merateľné ukazovatele, ktoré sú dôležité z hľadiska ich prepojenia na rozpracovanie programového vyhlásenia vlády v rezorte MO, strategické dokumenty a tiež zdrojové možnosti ministerstva. Pričom stanovenými zámermi sú vyjadrené dôsledky, stanovenými výsledkovými cieľmi sú vyjadrené výsledky, stanovenými výstupovými cieľmi sú vyjadrené výstupy⁵.

³ Bližšie pozri Metodika obranného plánovania. 2021. s. 94-96.

⁴ Dlhodobý plán rozvoja podpory obrany štátu predkladá SEOP MO SR na schválenie ministrovi obrany SR. Po jeho schválení je ďalej predložený prostredníctvom Bezpečnostnej rady SR (Výbor pre obranné plánovanie BR SR) na schválenie vláde SR. Vláda SR predkladá materiál na prerokovanie v NR SR.

⁵ Dôsledky sú spoločenské, sociálno-ekonomické dopady plnenia programov dosahované v dlhodobom rámci. Výsledky sú spoločenské, sociálno-ekonomické zmeny spôsobené plnením programov dosahované v strednodobom a krátkodobom rámci. Výstupy sú tovary a služby produkované ministerstvom. Vstupy sú zdroje (personálne, materiálne, finančné) v priamom prepojení na dosiahnutie stanovených výstupov, výsledkov a dôsledkov.

Merateľné ukazovatele vyjadrujú pokrok v plnení stanovených zámerov a cieľov. Ministerstvo okrem zámerov, cieľov a merateľných ukazovateľov formuluje na úrovni podprogramov priority podprogramov, ktoré sú stanovené manažérmi podprogramov.

Smernica pre obranné plánovanie SR je základným riadiacim dokumentom strednodobej fázy obranného plánovania SR, ktorým vláda SR usmerňuje obranné plánovanie s výhľadom na 3 až 6 rokov. Stanovuje zámery, priority, úlohy a zdrojový rámec pre plnenie úloh na zabezpečenia obrany štátu v oblasti budovania kapacít a spôsobilostí SR (rezort MO SR, vybrané ministerstvá, ostatné ústredné orgány štátnej správy a ďalšie orgány štátnej správy). Rozpracováva dlhodobé plány v oblasti rozvoja obrany v rámci strednodobej fázy obranného plánovania. Jej cieľom je zabezpečenie vyváženého postupu a efektívneho rozloženia finančných zdrojov na zabezpečenie požadovaných kapacít a spôsobilostí SR. Metodika vypracovania Smernice pre obranné plánovanie SR bližšie objasňuje východiská, základnú štruktúru, zodpovednosť a postup vypracovania danej smernice, úroveň schvaľovania a termín spracovania⁶. Časť metodiky s názvom Plánovacie východiská ľudských, vecných a finančných zdrojov pre budovanie a udržiavanie kapacít a spôsobilostí SR sa venuje len plánovaniu limitov zdrojov rezortu MO SR⁷. Účelom plánovania limitov ľudských zdrojov je stanoviť maximálne počty vojenského a civilného personálu rezortu MO SR. Účelom plánovania limitov vecných zdrojov je stanoviť maximálne počty vojenských zbraní, vojenských zbraňových systémov a bojovej techniky potrebných na zabezpečenie obrany SR v súlade s medzinárodnými záväzkami v oblasti kontroly zbrojenia a odzbrojenia. Limity vecných zdrojov sú každoročne schvaľované vládou SR⁸ na nasledujúci kalendárny rok. Účelom plánovania limitov finančných zdrojov je stanoviť finančný rámec na plnenie úloh zabezpečenia obrany štátu. Limity finančných zdrojov sú plánované v súlade s funkčnou klasifikáciou výdavkov na obranu⁹. Plánovacie limity finančných zdrojov vychádzajú z predikcie vývoja HDP. Gestorom plánovania finančných zdrojov je SEOP. Požiadavky na zdroje predkladajú manažéri programov a podprogramov. Návrh na zmenu limitov finančných zdrojov ministromi obrany predkladá SEOP v spolupráci s manažérmi programov a podprogramov rezortu MO SR, Úradom správy rozpočtovej kapitoly (ÚSRK) MO SR a všetkými relevantnými organizačnými zložkami MO SR a GŠ OS SR. Finančné limity na zabezpečenie obrany SR sa členia na (Metodika obranného plánovania, 2021):

- a) programy rezortu obrany,
- b) medzirezortný program Podpora obrany štátu,
- c) medzirezortný podprogram Hospodárska mobilizácia.

Dlhodobý plán rozvoja podpory obrany štátu a Smernicu pre obranné plánovanie SR rozpracováva do strednodobej fázy obranného plánovania Medzirezortný program 06E – Podpora obrany štátu, ktorý určuje záväzný postup a rozdelenie finančných zdrojov na udržiavanie a rozvoj obrannej infraštruktúry, vytváranie a udržiavanie štátnych hmotných rezerv, zabezpečenie zdravotníckych služieb a na podporu výskumu a vývoja zameraného na zabezpečenie obrany štátu na nasledujúci rozpočtový rok s výhľadom na nasledujúce dva rozpočtové roky. Zámerom uvedeného programu je: „Podpora obrany štátu s dôrazom na funkčnosť systému obrannej infraštruktúry, na služby a činnosti poskytované OS SR na

⁶ Bližšie pozri Metodiku obranného plánovania. 2021. s. 98-100.

⁷ Plánovanie limitov zdrojov iných ministerstiev, ostatných ústredných orgánov štátnej správy a ďalších orgánov štátnej správy je vykonávané samostatne v gescii predmetných orgánov štátnej správy.

⁸ Ide o dokument „Celkové početné stavy vojakov a zamestnancov a počty hlavných druhov vojenských zbraní, vojenských zbraňových systémov a bojovej techniky v OS SR v súlade s potrebami zabezpečenia obrany SR a bezpečnosti štátu v súlade s medzinárodnými zmluvami, ktorými je SR viazaná a rozmiestnenie zväzkov, útvarov, úradov a zariadení OS SR k 31. 12. nasledujúceho kalendárneho roka.“

⁹ Vyhláška Štatistického úradu SR č. 257/2014.

zabezpečenie obrany štátu a na podporu a všestranné zabezpečenie činnosti ozbrojených síl členských krajín NATO/EÚ pri plnení úloh kolektívnej obrany na území SR v rámci poskytovania podpory hosťiteľskou krajinou.“ (Zákon č. 526/2022 Z. z. o štátnom rozpočte na rok 2023, 2022)

Gestorom vypracovania tohto programu je MO SR (SEOP). Program sa vypracúva každoročne a na jeho plnení sa zúčastňujú: štátny tajomník (Odbor krízového riadenia), Sekcia modernizácie (SEMOD) MO SR a vybrané ministerstvá, ostatné ústredné orgány štátnej správy a ďalšie orgány štátnej správy s celoštátnou pôsobnosťou. Programovú štruktúru uvedeného medzirezortného programu tvoria podprogramy a výdavky štátneho rozpočtu na financovanie podprogramov. Podprogramy sú účelovo vytvorené vo vzťahu k stanovenému zámeru medzirezortného programu. Programy sú ďalej štruktúrované do konkrétnych projektov/prvkov, ku ktorým sú stanovené konkrétne ciele (očakávané výsledky) a merateľné ukazovatele (pokrok v plnení). (Metodika obranného plánovania, 2021)

Medzirezortný program 06E – Podpora obrany štátu tvoria nasledovné podprogramy, ktorých gestori sú zodpovední za ich riadenie a plnenie (Smernica ministra obrany SR pre obranné plánovanie SR na roky 2024 až 2029, 2022):

- Podprogramu 06E0I – Výskum a vývoj na podporu obrany štátu; gestor: MO SR (SEMOD),
- Podprogramu 06E0J – Miesta riadenia pre obranu štátu; gestor: Ministerstvo vnútra SR v súčinnosti s MO SR (SEOP),
- Podprogramu 06E03 – Zdravotnícka podpora; gestor: Ministerstvo zdravotníctva SR v súčinnosti s MO SR (SEOP, štátny tajomník – Odbor krízového riadenia),
- podprogramu 06E01 – Dopravná a telekomunikačná podpora; gestor: Ministerstvo dopravy a výstavby SR v súčinnosti s MO SR (SEOP),
- podprogramu 06E06 – Štátne hmotné rezervy pre obranu; gestor: Správa štátnych hmotných rezerv SR v súčinnosti s MO SR (SEOP, štátny tajomník – Odbor krízového riadenia).

Gestor medzirezortného programu vypracuje návrh programu¹⁰. Program je ďalej rozpracúvaný v systéme programového rozpočtovania zo strany účastníkov medzirezortného programu. V priebehu realizačného cyklu prebieha monitorovanie plnenia zámerov a cieľov podprogramu a vyhodnocovanie plnenia merateľných ukazovateľov.

Napĺňanie zámeru medzirezortného programu vrátane vynakladania finančných prostriedkov sa priebežne a celkovo monitoruje a vyhodnocuje v monitorovacej správe k 30. júnu, 30. septembru a 31. decembru kalendárneho roka. Monitorovanie o stave plnenia zámerov, priorít, cieľov a merateľných ukazovateľov je zamerané na porovnanie očakávaných cieľov, hodnôt a rozpočtovaných výdavkov na plnenie jeho podprogramov so skutočnosťou. Ročné monitorovacie údaje sa účastníkmi medzirezortného programu zaznamenávajú v Rozpočtovom informačnom systéme Ministerstva financií SR (RIS) do 28. februára nasledujúceho roka. Ročná monitorovacia správa medzirezortného programu/podprogramu je zároveň súčasťou záverečného účtu kapitoly každého účastníka medzirezortného programu. Hodnotenie plnenia medzirezortného Programu rozvoja podpory obrany štátu vypracúva MO SR (SEOP) a dôležité závery hodnotenia sú vstupom do každoročne spracovávaného komplexného hodnotenia obrany (ďalej len KoHO), ktoré informuje vládu SR o plnení úloh a navrhuje odporúčania na zlepšenie plnenia týchto úloh. (Metodika obranného plánovania, 2021)

¹⁰ Detailnejší postup ako aj harmonogram jeho vypracovania približuje Metodika obranného plánovania (2021), str. 76.

Medzirezortný program 06H – Hospodárska mobilizácia¹¹ určuje záväzný postup a rozdelenie finančných zdrojov na plnenie úloh v oblasti životne dôležitých tovarov a služieb nevyhnutných na prežitie obyvateľstva a potrieb nevyhnutných na zabezpečenie činnosti ústredných orgánov štátnej správy, ozbrojených síl, ozbrojených bezpečnostných zborov, záchranných zložiek, orgánov krízového riadenia, informačných a spravodajských služieb, ako aj subjektov hospodárskej mobilizácie na nasledujúci rozpočtový rok s výhľadom na nasledujúce dva rozpočtové roky. Zámerom uvedeného programu je: „Efektívne využitie finančných prostriedkov na vykonávanie opatrení hospodárskej mobilizácie realizovaných nepretržite na zabezpečenie potrieb nevyhnutných na prežitie obyvateľstva a na zabezpečenie činnosti ozbrojených síl, ozbrojených bezpečnostných zborov a ostatných zložiek počas krízovej situácie.“ (Zákon č. 526/2022 Z. z. o štátnom rozpočte na rok 2023, 2022) Gestorom a účastníkom uvedeného programu je Ministerstvo hospodárstva SR (ďalej len MH SR).

Na plnení medzirezortného programu Hospodárska mobilizácia sa zúčastňujú vybrané ministerstvá, ostatné ústredné orgány štátnej správy a ďalšie orgány štátnej správy prostredníctvom podprogramov. Finančné prostriedky za jednotlivé podprogramy sa rozpočtujú samostatne v kapitolách účastníkov medzirezortného programu. Plánovanie v oblasti hospodárskej mobilizácie sa v rámci MO SR vykonáva prostredníctvom (Metodika obranného plánovania, 2022):

- Smernice ministra obrany SR pre obranné plánovanie (strednodobá fáza obranného plánovania),
- Podprogramu 06H02 – Hospodárska mobilizácia MO SR, ako súčasť Medzirezortného programu 06H – Hospodárska mobilizácia (strednodobá fáza obranného plánovania).

Podprogram 06H02 – Hospodárska mobilizácia MO SR realizuje opatrenia hospodárskej mobilizácie v pôsobnosti MO SR. Rozpracováva úlohy stanovené v strednodobej fáze obranného plánovania do krátkodobej fázy obranného plánovania. Určuje záväzný postup na splnenie stanovených zámerov a cieľov a rozdelenie finančných zdrojov na plnenie opatrení hospodárskej mobilizácie v pôsobnosti MO SR a uchovanie výrobných schopností subjektov hospodárskej mobilizácie na zabezpečenie požiadaviek OS SR v období krízovej situácie na nasledujúci rozpočtový rok s výhľadom na nasledujúce dva rozpočtové roky.

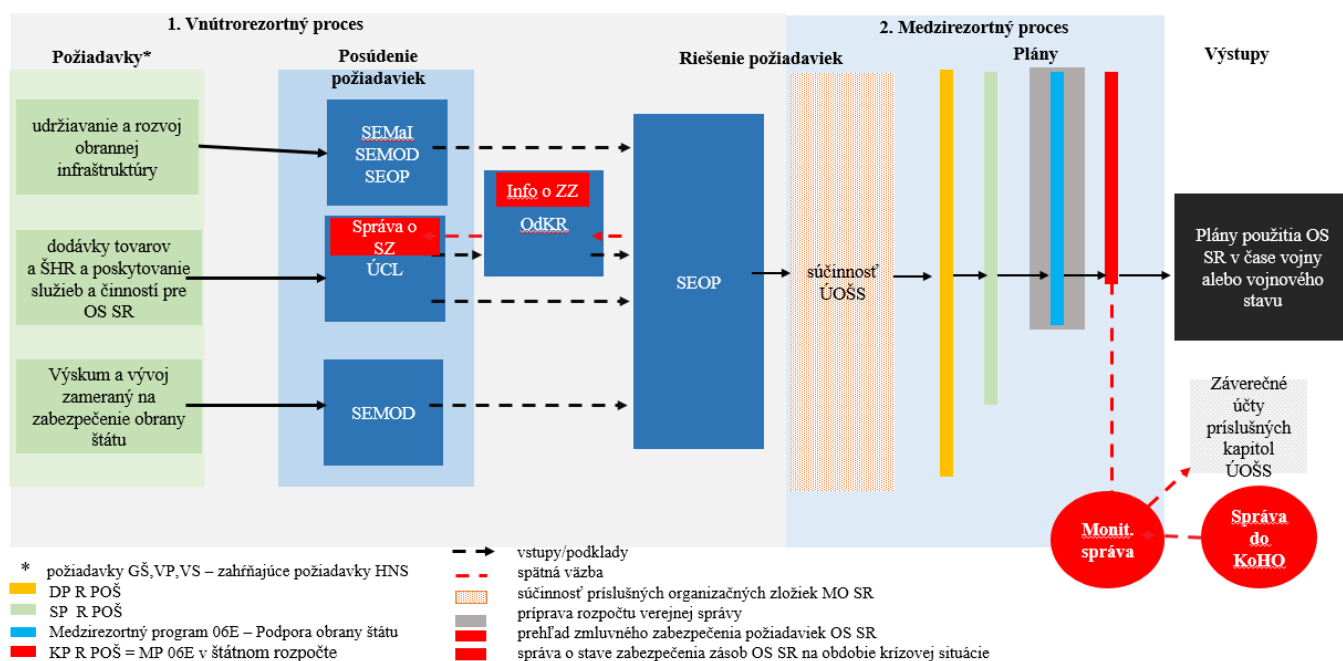
Uvedený podprogram sa vypracúva¹² každoročne štátnym tajomníkom (Odborom krízového riadenia) a je financovaný z kapitoly MO SR. Na plnení uvedeného podprogramu sa podieľajú všetky subjekty hospodárskej mobilizácie v pôsobnosti MO SR a vybrané subjekty hospodárskej mobilizácie v pôsobnosti MH SR – uchovávatelia výrobných schopností. Štruktúra podprogramu je vytvorená vo vzťahu k stanovenému celkovému zámeru medzirezortného programu Hospodárska mobilizácia, stanovuje zámer, cieľ, merateľné ukazovatele a finančné zdroje vyčlenené na realizáciu podprogramu Hospodárska mobilizácia. Plánované finančné zdroje sa vynakladajú na úhradu preukázateľných a oprávnených výdavkov subjektov hospodárskej mobilizácie a na úhradu preukázateľných a oprávnených výdavkov uchovania výrobných schopností, ktorými sa zabezpečuje dopĺňanie strát a spotreby tovarov a služieb pre OS SR v období krízovej situácie. Medzi jednotlivými subjektmi hospodárskej mobilizácie prebieha pravidelná výmena stanovených informácií a dát uvedených v krízových plánoch. Poskytovanie informácií prebieha medzi vládou SR, ústrednými orgánmi štátnej

¹¹ V zmysle Zákona č. 179/2011 Z. z. o hospodárskej mobilizácii hospodárska mobilizácia slúži na zaistenie ochrany základných bezpečnostných záujmov Slovenskej republiky, realizáciu prípravy štátu na obranu, riešenie krízových situácií a na zmiernenie ich následkov prostredníctvom opatrení hospodárskej mobilizácie.

¹² Detailnejší postup vypracovania návrhu uvedeného medzirezortného podprogramu, ako aj postup jeho schvaľovania objasňuje Metodika obranného plánovania (2021), str. 79-80.

správy, orgánmi miestnej štátnej správy, orgánmi samosprávy a vybranými firmami, ktoré sú výrobcami alebo poskytovateľmi služieb. Prenos týchto informácií sa zabezpečuje prostredníctvom Jednotného informačného systému hospodárskej mobilizácie „EPSIS“. Hodnotenie plnenia uvedeného medzirezortného podprogramu vypracúva MO SR (štátny tajomník – Odbor krízového riadenia) a dôležité závery hodnotenia sú vstupom do každoročne spracovávaného komplexného hodnotenia obrany, ktoré informuje vládu SR o plnení úloh a navrhuje odporúčania na zlepšenie plnenia týchto úloh.

Na základe syntézy vyššie uvedených poznatkov je potrebné záverom tejto časti príspevku zdôrazniť, že plánovanie rozvoja podpory obrany štátu zahŕňa jednak vnútrorezortný proces, ako aj medzirezortný proces, ktorých obsah možno schematicky vyjadriť pomocou obrázku 3.

Obrázok 3 Plánovanie rozvoja podpory obrany štátu
Zdroj: Ministerstvo obrany SR. 2023

S ohľadom na skutočnosť, že v rámci pôsobnosti rezortu MO SR sa príprava a rozvoj podpory obrany štátu realizuje prostredníctvom medzirezortného programu 06E – Podpora obrany štátu a medzirezortného podprogramu 06H02 – Hospodárska mobilizácia MO SR¹³ na zabezpečenie plnenia úloh obrany štátu v čase vojny a vojnového stavu, na ktorého plnení sa podieľajú ministerstvá, ostatné ústredné orgány štátnej správy a ďalšie orgány štátnej správy, pri skúmaní problematiky plánovania podpory obrany štátu z hľadiska rezortu MO SR je potrebné sústrediť pozornosť najmä na metodiku plánovania a samotný obsah vyššie uvedeného programu a podprogramu.

¹³ Ide o podprogram, ktorý kapitola MO rieši ako účastník medzirezortného programu, pričom jeho gestorom je Ministerstvo hospodárstva SR.

3 PLÁNOVANÉ ZÁMERY A CIELE, AKTUÁLNY STAV A PLNENIE PLÁNOV V OBLASTI PODPORY OBRANY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

V snahe priblížiť plánované zámery a ciele SR v oblasti rozvoja podpory obrany štátu je potrebné zoznámiť sa s obsahom aktuálnych strategických dokumentov SR, dlhodobých, strednodobých a krátkodobých plánov, vybraných programov a ich podprogramov a ďalších relevantných dokumentov. S ohľadom na rozsah uvedenej problematiky v nasledujúcej časti príspevku prezentujeme informácie, ktoré považujeme v kontexte riešenej témy za kľúčové.

Cieľom v oblasti prípravy a rozvoja podpory obrany štátu, vymedzeným v Obrannej stratégii SR (2021), je zvýšenie jej rozsahu a použiteľnosti najmä skvalitnením plánovania obrany štátu, mechanizmov hospodárskej mobilizácie na úseku obrany štátu a obranného výskumu a vývoja. Slovenská republika prostredníctvom ozbrojených síl poskytuje túto podporu aj zahraničným ozbrojeným silám prijatým na jej území. V Dlhodobom pláne rozvoja podpory obrany štátu s výhľadom do roku 2035 (ďalej len DP RPOŠ 2035), nadväzujúcom na Obrannú stratégiu SR (2021) sa uvádza, že základným strategickým cieľom rozvoja podpory obrany je zvýšiť rozsah a použiteľnosť podpory obrany štátu na zabezpečenie úloh ozbrojených síl¹⁴. Základným východiskom plánovania rozvoja podpory obrany štátu vrátane podpory, ktorú SR plánuje poskytnúť v čase vojny zahraničným ozbrojenými silám prijatým na jej území, sú plány vytvárania a rozvoja kapacít a spôsobilostí ozbrojených síl a plány použitia ozbrojených síl v čase vojny vo väzbe na ich organizačnú štruktúru plánovanú v čase vojny. Dlhodobý rozvoj podpory obrany štátu reaguje na plánovanú obmenu vojenskej techniky a materiálu (ďalej len VTaM) a na plánované navyšovanie počtu profesionálnych vojakov. „Aby mohli OS SR plniť svoju úlohu vymedzenú Zákonom č. 319/2002 Z. z. o obrane SR, je potrebná ich komplexná podpora zo strany príslušných ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy, tzv. whole-of-government approach.“ (DP RPOŠ 2035)

V duchu Obrannej stratégie SR (2021) „sa SR zameria na vytváranie, udržiavanie a rozvoj obrannej infraštruktúry dopravy, komunikačných a informačných systémov, štátnych hmotných rezerv, výroby a distribúcie energií, zabezpečenie pitnou vodou a miest riadenia a činnosti ústavných orgánov a miest velenia ozbrojeným silám v čase vojnového stavu alebo vojny. Rozvoj dopravnej infraštruktúry sa zameria aj na zlepšenie vojenskej mobility v kontexte požiadaviek NATO a EÚ. Zabezpečí sa ochrana a obrana objektov osobitnej dôležitosti a ďalších dôležitých objektov na úseku obrany štátu a ich prevádzka v krízovej situácii. Hospodárskou mobilizáciou na úseku obrany štátu sa zabezpečí dostupnosť a nepretržitosť dodávok tovarov na dopĺňanie strát a spotreby OS a ďalších prvkov systému obrany štátu v čase vojnového stavu alebo vojny a poskytovanie služieb týmto prvkom na účely obrany štátu. SR zvýši zásoby štátnych hmotných rezerv na podporu obrany štátu tak, aby spolu so zásobami OS, ktorými disponuje v stave bezpečnosti, pokryli potreby OS. SR podporí výskum a vývoj v oblasti obrany štátu zameraný najmä na rozvoj kapacít a spôsobilostí OS zvýšenými výdavkami a stabilitou a transparentnosťou rozvojových kapacít. SR podporí zapájanie sa domácich vedeckých, výskumných, vývojových a priemyselných subjektov do medzinárodných programov a projektov obranného výskumu a vývoja predovšetkým v rámci NATO a EÚ.“

¹⁴ Do roku 2035 sa preto plánuje prioritne zvyšovať hmotné rezervy pre OS SR v Správe štátnych hmotných rezerv SR tak, aby v kombinácii so zásobami OS SR boli zabezpečené požiadavky OS SR na 30 dní, vrátane zásob (30 DOS – Days of Supply), udržiavať počet lôžok pre potreby OS SR, MO SR a zahraničné ozbrojené sily v zdravotníckych zariadeniach, zabezpečiť vojenskú mobilitu na území SR a dobudovať infraštruktúru miesta riadenia obrany štátu s utajovaným spojením podľa súčasných bezpečnostných štandardov NATO a EÚ.

Dlhodobý rozvoj podpory obrany štátu reaguje na plánovanú obmenu vojenskej techniky a materiálu a na plánované navyšovanie počtu profesionálnych vojakov. Taktiež reaguje na posilnenie kapacít a spôsobilostí logistiky a HNS stanovením cieľov v rámci nasledovných troch časových míľnikov (DP RPOŠ 2035, 2022):

- a) do konca roku 2024 logisticky zabezpečiť zavedenie nových zbraňových systémov; nastaviť systém financovania, tvorby a udržiavania zásob OS SR; podieľať sa na implementácii celovládneho prístupu pre zabezpečenie deklarovanej podpory spojeneckých síl na území SR; realizovať obmenu a nákup logistickej techniky a materiálu a zabezpečiť tvorbu a udržiavanie zásob OS SR; posilniť štruktúry logistiky vrátane vojenskej dopravy na strategickom stupni velenia OS SR; modernizovať distribučné, skladové a manipulačné prostriedky logistického zabezpečenia; a zabezpečiť budovanie podpory vojsk v poli.
- b) do konca roku 2026 logisticky zabezpečiť zavedenie nových zbraňových systémov; realizovať obmenu a nákup logistickej techniky a materiálu; zabezpečiť tvorbu a udržiavanie zásob OS SR; realizovať investície do rozvoja infraštruktúry OS SR predurčenej pre rozmiestenie spojeneckých síl na území SR a novobudovaných logistických spôsobilostí; pokračovať v modernizácii distribučných, skladových a manipulačných prostriedkov logistického zabezpečenia.
- c) do konca roku 2035 je ambíciou logisticky zabezpečiť zavedenie nových zbraňových systémov; dosiahnuť a udržať cieľový stav rozvoja logistických spôsobilostí OS SR; realizovať obmenu a nákup logistickej techniky a materiálu; zabezpečiť tvorbu a udržiavanie zásob OS SR na pokrytie ich požiadaviek vrátane požiadaviek na mobilizáciu OS SR a zaviesť sledovanie pohybu zdrojov do podmienok OS SR; realizovať organizačné zmeny štruktúr logistiky OS SR v nadväznosti na vytváranie nových spôsobilostí a jednotiek OS SR.

Podpora obrany štátu, je rozdelená do štyroch oblastí: udržiavanie a rozvoj obrannej infraštruktúry, dodávky tovarov a štátnych hmotných rezerv, poskytovanie služieb a činností pre ozbrojené sily a výskum a vývoj zameraný na zabezpečenie obrany štátu¹⁵. Pri jednotlivých postupoch je stanovený rok, do kedy je zámer dané opatrenie vykonať. V prípade, ak úlohy nemajú stanovený časový rámec, budú termíny stanovené v strednodobých a krátkodobých dokumentoch obranného plánovania, ktoré na DP RPOŠ nadviažu. Pri jednotlivých cieľoch je zároveň stanovený gestor, ak ho bolo pri spracovaní DP RPOŠ 2035 možné stanoviť. Gestori môžu byť doplnení a spresnení v strednodobom pláne rozvoja podpory obrany štátu. Stanovené dlhodobé ciele a postupy pre rozvoj jednotlivých oblastí podpory obrany štátu budú rozpracované v strednodobom pláne rozvoja podpory obrany štátu, ktorý určí vyvážený postup a efektívne rozloženie zdrojov na 3 až 6 rokov. Strednodobý plán bude v zmysle Smernice vlády Slovenskej republiky o plánovaní obrany štátu prvýkrát spracovaný do konca roka 2023 a následne každé dva roky. DP RPOŠ 2035 bude aktualizovaný v prípade významného poklesu alebo nárastu výdavkov na obranu, schválenia novej Obrannej stratégie SR, Vojenskej stratégie SR, nových modelov OS SR, alebo každé 4 roky. (DP RPOŠ 2035, 2022)

Ako sme už uviedli v kapitole 2 dlhodobé plány v oblasti rozvoja obrany (vrátane rozvoja podpory obrany štátu) rozpracováva v rámci strednodobej fázy obranného plánovania Smernica pre obranné plánovanie SR. Smernica pre obranné plánovanie Slovenskej republiky na roky 2023 až 2028 v rámci bodu 3.4 Podpora obrany štátu približuje zámery a úlohy jednotlivých podprogramov Medzirezortného programu 06E Podpora obrany štátu. Ku každému podprogramu je zároveň uvedená tabuľka finančných zdrojov plánovaných v jednotlivých rokoch na jeho realizáciu. Ako príklad možno uviesť Podprogram 06EOI –

¹⁵ Bližšie pozri DP RPOŠ 2035, 2022, str. 4-9

Výskum a vývoj na podporu obrany štátu, ktorého manažérom je minister obrany SR, vid'. tabuľka 1.

Tabuľka 1 Finančné zdroje na realizáciu podprogramu 06E0I (v €)

Podprogram 06E0I	Kalendárny rok					
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Výskum a vývoj na podporu obrany štátu*	3 000 000	3 500 000	4 000 000	4 500 000	5 000 000	5 500 000

* Finančné zdroje na realizáciu podprogramu 06E0I sú zarátané v celkovej sume finančných zdrojov určených na programy kapitoly MO SR. Uvedené sumy sú v súlade s Návrhom rozpočtu verejnej správy na roky 2022 až 2024 schváleným vládou SR.

Zdroj: Smernica pre obranné plánovanie SR na roky 2023 až 2028. 2021.

Na Smernicu pre obranné plánovanie SR na roky 2023 až 2028 nadväzuje Smernica Ministra obrany pre obranné plánovanie (SMOP MiO) na roky 2024 až 2029, ktorá stanovuje priority ministra obrany SR pre plnenie úloh MO SR a OS SR v oblasti budovania a udržiavania kapacít

a spôsobilostí vo vybraných oblastiach systému obranného plánovania a určuje predpokladaný zdrojový rámec na ich plnenie. Prioritné úlohy MO SR a OS SR v oblasti budovania a udržiavania kapacít a spôsobilostí pre fázu programovania na roky 2024 až 2029 sú rozpracované v štruktúre DOTMLPFI¹⁶. Smernica tiež určuje zdrojový rámec (plánovacie limity¹⁷ ľudských a finančných zdrojov) na plnenie stanovených priorít, ponúka tiež prehľad manažérov podprogramov/medzirezortného programu a podprogramov, ako aj prehľad programovej štruktúry MO SR.

V súlade so Smernicou pre obranné plánovanie SR na roky 2023 až 2028 je vypracovaný Medzirezortný program 06E – Podpora obrany štátu na roky 2023 až 2025, ktorý plynulo nadväzuje na plnenie Medzirezortného programu 06E – Podpora obrany štátu na roky 2022 až 2024. Plnením medzirezortného programu sa zabezpečuje rozvoj podpory obrany štátu, ktorým sa zvyšuje pripravenosť na obranu štátu a plnenie medzinárodných záväzkov SR ako je HNS

a zlepšenie vojenskej mobility na území SR a prispieva aj k plneniu príslubu investovania do obrany. Zároveň naplňa Programové vyhlásenie vlády SR na obdobie rokov 2021 – 2024. Gestorom medzirezortného programu je MO SR, ktoré je spoluzodpovedné za plnenie všetkých cieľov medzirezortného programu a zodpovedá za jeho priebežné celkové monitorovanie a vyhodnotenie. Účastníkmi medzirezortného programu, ktorí sa podieľajú podprogramom na jeho plnení sú Ministerstvo obrany SR, Ministerstvo vnútra SR, Ministerstvo zdravotníctva SR, Ministerstvo dopravy a výstavby SR a Správa štátnych hmotných rezerv SR a organizácie v ich pôsobnosti. Zámerom medzirezortného programu je podpora obrany štátu s dôrazom na funkčnosť systému obrannej infraštruktúry, na služby a činnosti poskytované OS SR na zabezpečenie obrany štátu a na podporu ozbrojených síl členských krajín NATO/EÚ pri plnení úloh kolektívnej obrany na území SR v rámci poskytovania HNS. Priority medzirezortného programu sú nasledovné: 1. zabezpečiť podporu národných výskumno-vývojových aktivít zameraných na rozvoj spôsobilostí OS SR na zabezpečenie obrany štátu, 2. modernizovať nevyhnutnú infraštruktúru objektu zriadeného pre zabezpečenie riadenia obrany štátu, 3. udržiavať v rámci rozšíreného lôžkového fondu rezortu zdravotníctva stanovený počet

¹⁶ D – doktríny, O – organizačné členenie, T – výcvik a vzdelávanie, M – VTaM a zásoby, L – velenie a riadenie, P – personál, F – infraštruktúra. Oblasť I – interoperabilita, ktorú NATO vedie ako samostatnú oblasť je v rámci obranného plánovania MO SR chápaná prierezovo, a preto sa v rámci SMOP MiO neuvádza samostatne.

¹⁷ Plánovacie limity spresňuje Usmernenie generálneho riaditeľa SEOP pre programovanie na roky 2024 až 2029.

nemocničných lôžok pre MO SR v súlade s požiadavkami OS SR, 4. udržiavať použiteľnosť a funkčnosť objektov obrannej infraštruktúry podľa požiadaviek OS SR s dôrazom na dopravnú infraštruktúru, 5. vytvárať a udržiavať štátne hmotné rezervy podľa požiadaviek OS SR a na základe požiadaviek dotknutých subjektov hospodárskej mobilizácie. Programovú štruktúru medzirezortného programu v členení na podprogramy a plánované výdavky na ich plnenie v rokoch 2023 až 2025 približuje tabuľka 2.

Tabuľka 2 Programová štruktúra medzirezortného programu v členení na podprogramy a plánované výdavky na ich plnenie v rokoch 2023 až 2025

KÓD PODPROGRAMU	NÁZOV PODPROGRAMU	ÚČASTNÍCI MEDZIREZORTNÉHO PROGRAMU	MANAŽÉR PODPROGRAMU	Plánované výdavky na plnenie podprogramov (v eurách)		
				R	R+1	R+2
				2023	2024	2025
06E0I	Výskum a vývoj na podporu obrany štátu	MO SR	minister obrany SR	3 500 000	4 000 000	4 500 000
06E0J	Miesta riadenia pre obranu štátu	MV SR	minister vnútra SR	240 000	115 000	150 000
06E03	Zdravotnícka podpora	MZ SR	minister zdravotníctva SR	267 204	267 204	267 204
06E01	Dopravná a telekomunikačná podpora	MDV SR	minister dopravy a výstavby SR	374 500	374 500	800 000
06E06	Štátne hmotné rezervy pre obranu	SŠHR SR	predseda správy štátnych hmotných rezerv SR	3 537 000	3 239 545	4 487 648
Plánované výdavky na plnenie medzirezortného programu spolu				7 918 704	7 996 249	10 204 852

Zdroj: Medzirezortný program 06E – Podpora obrany štátu na roky 2023 až 2025. 2022.

V medzirezortný programe 06E – Podpora obrany štátu na roky 2023 až 2025 sú ďalej uvedené zámery a ciele jednotlivých podprogramov uvedeného programu, merateľné ukazovatele a tiež plánované výdavky na realizáciu týchto podprogramov.

Za hlavný zdroj aktuálnych informácií o stave a plnení plánov v oblasti plánovania podpory obrany štátu možno považovať Komplexné hodnotenie obrany SR¹⁸, ktoré v širšom kontexte hodnotí aj funkčnosť celého systému obranného plánovania SR a jeho výstupy¹⁹.

¹⁸ Komplexné hodnotenie obrany SR je základným politicko-vojenským hodnotením vypracúvaným v pôsobnosti MO SR. Hodnotí plnenie hlavných úloh zabezpečovania obrany štátu, pomenúva nedostatky a prijímané opatrenia. V ostatných rokoch je opätovne verejne dostupným dokumentom.

¹⁹ V kontexte predkladaného príspevku je potrebné uviesť, že v prvej polovici roku 2022 bol ukončený programovací proces na roky 2023 až 2028, ktorého výsledkom bol Programový plán rezortu ministerstva obrany na roky 2023 až 2025 s výhľadom programu Rozvoj obrany do roku 2028. Programový plán bol východiskom pre tvorbu rozpočtu kapitoly MO SR na roky 2023 až 2025. Súčasne stanovil do budúcnosti každoročný zdrojový rámec pre plánovanie nákladov na prevádzku a rozvoj OS SR. Prvýkrát bol zabezpečený zdrojový rámec pre plánovanie

V rámci časti Príprava a udržiavanie podpory obrany štátu sa v Komplexnom hodnotení obrany SR za rok 2022 (2023) uvádza, že v procese plánovania rozvoja podpory obrany štátu bol vypracovaný Medzirezortný program 06E – Podpora obrany štátu na roky 2022 až 2024 schválený vládou. Uvedený program bol v priebehu roku 2022 plnený nasledovne:

- V oblasti dopravnej infraštruktúry nebola realizovaná pôvodne plánovaná výstavba nakladacích a vykladacích priestorov na železničnej stanici v Kamenici nad Cirochou, z dôvodu neúspešného verejného obstarávania na zhotoviteľa stavby. V rámci udržiavania a rozvoja hlavného miesta riadenia obrany štátu nebola realizovaná žiadna modernizácia z dôvodu pretrvávajúceho nepridelovania finančných zdrojov zo strany Ministerstva vnútra SR.
- V rámci udržiavania a rozvoja štátnych hmotných rezerv bolo ochraňovanie mobilizačných rezerv naďalej udržiavané v rozsahu pridelených finančných limitov pre kapitolu Správy štátnych hmotných rezerv SR. Bola podpísaná rámcová dohoda na doplnenie mobilizačných rezerv, ktoré sú určené v prípade potreby na zabezpečenie použiteľnosti železničnej infraštruktúry. Zásoby pohonných hmôt pre potreby OS SR boli naďalej udržiavané dostupnými skladovacími kapacitami ochraňovateľa hmotných rezerv podľa zmluvy, ktorá je platná do roku 2025.
- Požadované počty nemocničných lôžok na zabezpečenie zdravotníckych služieb boli v určených zdravotníckych zariadeniach pre OS SR udržiavané vo všetkých krajoch SR. V rámci zdravotníckych služieb, zabezpečovaných prostredníctvom hospodárskej mobilizácie, sa navýšil počet požadovaných lôžok rozšíreného lôžkového fondu v pôsobnosti Ministerstva zdravotníctva SR (MZ SR) pre potreby OS SR. Z celkového počtu požadovaných 7095 lôžok poskytne MZ SR 6 515 lôžok, Ústredná vojenská nemocnica SNP Ružomberok – Fakultná nemocnica 510 lôžok a Univerzitná nemocnica – Nemocnica svätého Michala, a. s. 70 lôžok.
- V rámci obranného výskumu a vývoja na zabezpečenie obrany štátu MO SR pokračovalo vo zvyšovaní finančných zdrojov na účelovú a inštitucionálnu formu podpory tejto oblasti²⁰.

V roku 2022 bol vládou schválený Medzirezortný program 06E – Podpora obrany štátu na roky 2023 až 2025. Napriek úlohe z predmetného uznesenia vlády zabezpečiť výdavky spojené s cieľmi rozvoja v príslušných rokoch dotknuté rezorty (okrem MO SR) nezohľadnili túto skutočnosť v rámci prípravy Návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2023 až 2025 a v zákone o štátnom rozpočte na rok 2023. Nepridelenie požadovaných finančných zdrojov v roku 2023 bude mať negatívny dopad na rozsah a kvalitu plnenia úloh pri zabezpečovaní obrany štátu. V roku 2023 NR SR schválila návrh Dlhodobého plánu rozvoja podpory obrany štátu s výhľadom do roku 2035. V marci 2022 vláda schválila Medzirezortný program 06E – Podpora obrany štátu na roky 2022 až 2024 a v auguste na roky 2023 až 2025. V jeho rámci došlo k ďalšiemu zníženiu finančných zdrojov na zabezpečenie rozvoja podpory obrany štátu v porovnaní s rokom 2021. (Ročenka Ministerstva obrany SR 2022, 2023)

nákladov na prevádzku a rozvoj OS SR každoročne vo výške min. 75 % z plánovacích limitov finančných zdrojov pre rezort MO SR. Zároveň bola prijatá zásada každoročne programovať minimálne 2 % z limitu finančných zdrojov podprogramu Velenie a zaručovanie obrany na vytváranie a udržiavanie zásob, ktorá bude premietnutá aj do ďalších programovacích procesov. Pre zvýšenie harmonizácie národného plánovania SR s obranným plánovaním NATO boli spracované Plány implementácie Cieľov síl 2021. V novembri bola schválená Smernica ministra obrany SR pre obranné plánovanie na roky 2024 až 2029, ktorá rozpracovala dlhodobé priority rezortu obrany vyplývajúce z Dlhodobého plánu rozvoja rezortu MO s výhľadom do roku 2035 (ďalej len DP 2035).

²⁰ Už v roku 2021 došlo v porovnaní s čerpaním finančných prostriedkov k 31. decembru 2020 k nárastu čerpania Medzirezortného programu 06E o 14%, a to z dôvodu upraveného rozpočtu na podprogram výskum a vývoj na podporu obrany štátu.

V oblasti zabezpečenia požiadaviek OS SR v rámci hospodárskej mobilizácie na náhradu spotreby, strát a opráv výzbroje a techniky OS SR v období krízovej situácie pretrvávajú nedostatky systémového charakteru. „Prostredníctvom hospodárskej mobilizácie je možné, aj vzhľadom na obmedzený počet subjektov výrobného charakteru na území SR, poskytnúť len obmedzený sortiment dodávok tovarov a služieb bez dodávok závislých na zahraničných subdodávateľoch. V štátnych hmotných rezervách sú udržiavané mobilizačné a hmotné rezervy v oblastiach podľa predkladaných požiadaviek OS SR, avšak nie v požadovanom rozsahu, nakoľko Správa štátnych hmotných rezerv SR nevyčlenila v roku 2022 kapitálové finančné prostriedky vo svojom rozpočte na tvorbu a doplnenie mobilizačných rezerv a hmotných rezerv.“ (Komplexné hodnotenie obrany SR za rok 2022, 2023)

V rámci hodnotenia pripravenosti SR v oblasti poskytovania podpory hostiteľskou krajinou sa v hodnotení obrany SR za rok 2022 uvádza, že: „Poskytovanie HNS, ako medzinárodného záväzku SR, bolo v roku 2022 rozpracované v DP 2035, DP RPOŠ 2035, Medzirezortnom programe 06E – Podpora obrany štátu na roky 2023 až 2025 a Smernici ministra obrany SR pre obranné plánovanie na roky 2024 až 2029. Na základe požiadavky NATO bol aktualizovaný prehľad kapacít a spôsobilostí SR v oblasti infraštruktúry v Katalógu spôsobilostí HNS, ktorého súčasťou je databáza hlavných cestných a železničných zásobovacích trás na území SR. Oproti roku 2021 došlo k zlepšeniu v pripravenosti SR v oblasti HNS. Poskytovanie podpory zahraničným ozbrojeným silám prijatým na území hostiteľskej krajiny je medzinárodným záväzkom SR a vyžaduje celonárodnú koordináciu z úrovne vlády. Avšak naďalej v tejto oblasti pretrvávajú nedostatky spočívajúce v nedostatočnej implementácii schválených dokumentov. Nedostatky sa odrážajú na nízkom stupni plnenia požiadaviek spojencov, pretože tieto sú i naďalej napĺňané len kapacitami MO SR, a nie možnosťami SR ako celku. Tieto požiadavky sú predkladané MO SR na zabezpečenie medzinárodných cvičení, poskytovanie tovarov a služieb pre zahraničné vojská so schválenou trvalou prítomnosťou na území SR (MN BG SVK²¹), poskytovanie HNS pre tranzitujúcich spojencov cez územie SR a v neposlednom rade pre zabezpečenie NRF²² na daný kalendárny rok. Tento fakt je reflektovaný v Obrannej stratégii SR aj Vojenskej stratégii SR a rozpracovaný v dokumentoch obranného plánovania prijatých ešte v roku 2021. Za účelom posilnenia spôsobilostí HNS OS SR v septembri 2022 vzniklo organizačné jadro na vytvorenie práporu podpory nasaditeľných síl, ktoré významným spôsobom prispeje k zvýšeniu spôsobilostí OS SR na taktickej úrovni poskytovať HNS v prospech zahraničných vojsk. OS SR pokračovali v implementovaní projektu PESCO EÚ pod názvom LogHubs, ktorý má za cieľ zriadiť a spravovať sieť logistických centier v Európe.

Finančné prostriedky poskytnuté na úlohy výskumu a vývoja pre účely obrany štátu boli zabezpečené z medzirezortného programu 06E – Podpora obrany štátu na roky 2022 až 2024, podprogramu 06E0I – Výskum a vývoj na podporu obrany štátu. V roku 2022 MO SR formou inštitucionálnej podpory poskytnutej Akadémii ozbrojených síl GMRŠ financovalo riešenie štrnástich projektov výskumu a vývoja a ôsmich analytických štúdií. Pre účelovú formu podpory výskumu a vývoja boli v roku 2022 finančné prostriedky poskytnuté na základe zmlúv o poskytnutí dotácie spolu vo výške 1 111 877 € .“ (Komplexné hodnotenie obrany SR za rok 2022, 2023)

V októbri 2022 vláda SR schválila aktualizáciu zoznamu objektov obrannej infraštruktúry zaradených do kategórie objektov osobitnej dôležitosti alebo do kategórie ďalších dôležitých objektov na obranu štátu. Súčasťou bolo aj nové metodické usmernenie spôsobu ochrany a obrany predmetných objektov vrátane financovania. V súčasnosti

²¹ Multinational Battle Group Slovakia – mnohonárodná bojová skupina NATO na Slovensku.

²² NATO Response Force – sily reakcie NATO.

s vojenským spravodajstvom a Generálnym štábom OS SR pokračovalo zabezpečovanie úloh obrany predmetných objektov v kybernetickom priestore. .“ (Komplexné hodnotenie obrany SR za rok 2022, 2023)

V roku 2022 bol po prvýkrát na Slovensku vypracovaný Plán spoločnej prípravy OS SR a ďalších výkonných prvkov systému obrany štátu na obranu štátu na roky 2023 – 2024. Plán bol schválený ministrom obrany a ministrom vnútra v decembri 2022. Jeho vypracúvanie sa odteraz predpokladá každoročne. Príprava OS SR v uvedenej oblasti bola zameraná na zjednotenie a zvládnutie operačných postupov a činností pri spoločnom nasadení na podporu orgánov verejnej správy, a to hlavne s Policajným zborom SR. Vykonávaná bola v zodpovednosti veliteľov v priamej spolupráci s poverenými funkcionármi za jednotlivé mimorezortné zložky, čím dochádzalo k zladeniu a prehĺbeniu vzájomnej spolupráce.

ZÁVER

Predpokladom efektívnej podpory obrany štátu je koordinovaný prístup všetkých zainteresovaných subjektov, ktorý sa realizuje prostredníctvom nastavených procesov, postupov a mechanizmov systému obranného plánovania. Skúmaním predmetnej problematiky sme dospeli k záveru, že skvalitnenie a zefektívnenie samotného procesu plánovania podpory obrany štátu si vyžaduje (okrem iného) hlavne odborne spôsobilý personál, ako aj dôsledné implementovanie všetkých plánovacích dokumentov v praxi.

Keďže práve Metodika obranného plánovania usmerňuje a procesne riadi celý proces obranného plánovania v rezorte MO SR, stanovuje hlavné zásady, princípy a postupy obranného plánovania a vypracovania jeho dokumentov, zastávame názor, že práve tento dokument môže predstavovať jeden z kľúčových prostriedkov zlepšenia plánovania podpory obrany štátu, a v širšom kontexte obranného plánovania Slovenskej republiky. Podmienkou je však, aby všetky prípadné zmeny procesov a dokumentov obranného plánovania boli vždy reflektované v aktuálnej Metodike obranného plánovania, a aby sa do spracovania aktualizácie tejto metodiky zapájali všetky relevantné zložky rezortu obrany.

Veríme, že poznatky prezentované v predloženom príspevku môžu byť východiskom pre štúdium predmetnej problematiky. Môžu tiež podnietiť ďalších výskumníkov k skúmaniu a šíreniu poznatkov z danej problematiky v budúcnosti. Závery príspevku môžu byť nielen zdrojom poznatkov pre odbornú prípravu (školenie) pracovníkov zainteresovaných do procesov obranného plánovania, ale aj zdrojom inšpirácií pre manažment rezortu MO SR.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV

BREZULA, J. *Možnosti zlepšenia stavu pripravenosti objektov a zariadení obrannej infraštruktúry na podporu obrany štátu* : dizertačná práca. Liptovský Mikuláš : Akadémia ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika v Liptovskom Mikuláši, 2021.

CUNÍK, M., HROZENSKÁ, B. 2022. *Obranné plánovanie. Komparatívna analýza piatich štátov*. 2022. Bratislava : Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, Analytický útvar. [online]. [cit. 2023-08-04]. Dostupné na: <https://www.mosr.sk/data/files/4891_2022-a-01-obranne-planovanie-komparativna-analyza-piatich-statov.pdf>.

KELEMEN, M., IVANČÍK, R. 2012. *Obranné plánovanie a výdavky na obranu: súčasť krízového plánovania štátu*. Košice : Vysoká škola bezpečnostného manažérstva v Košiciach. 2012. 207 s. ISBN 978-80-89282-77-7.

- KELEMEN, M., BLAŽEK, V. 2023. *Obrana a krízový manažment vo verejnej správe I.* 2. vyd. Liptovský Mikuláš : Akadémia ozbrojených síl GMRŠ. 2023. 419 s. ISBN 978-80-8040-642-4.
- Komplexné hodnotenie obrany SR za rok 2022. 2023. [online]. [cit. 2023-09-10]. Dostupné na: <https://www.mosr.sk/data/files/5111_komplexne-hodnotenie-obrany-sr-za-rok-2022.pdf>.
- Komplexné hodnotenie obrany SR za rok 2021. 2022. [online]. [cit. 2023-09-10]. Dostupné na: <https://www.mosr.sk/data/files/4730_komplexne-hodnotenie-obrany-sr-za-rok-2021.pdf>.
- Medzirezortný program 06E – Podpora obrany štátu na roky 2023 až 2025. Bratislava : Ministerstvo obrany Slovenskej republiky. 2022. 14 s.
- Metodika obranného plánovania č. p.: SEOP-42-2/2021. Bratislava : Ministerstvo obrany SR. 2021. [online]. [cit. 2023-08-06]. Dostupné na: <[Metodika-pre-obranne-planovanie.pdf \(mil.sk\)](#)>.
- Obranná stratégia Slovenskej republiky. 2021. [online]. [cit. 2023-08-19]. Dostupné na: <https://www.mosr.sk/data/files/4286_obranna-strategia-sr-2021.pdf>.
- Plán hlavných úloh na zabezpečenie vykonávania opatrení hospodárskej mobilizácie na rok 2023. Bratislava : Ministerstvo hospodárstva SR. 2021. 24 s. [online]. [cit. 2023-09-05]. Dostupné na: <<https://www.mhsr.sk/uploads/files/HvuzBloa.pdf?csrc=9251874198391455290>>.
- Sekcia obrannej politiky MO SR. 2023. *Poznatky, skúsenosti, problémy a návrhy z procesu obranného plánovania (I. časť)/programovania (II. časť)* [PowerPoint]. [cit. 2023-09-13]. Získané z Konferencie o obrannom plánovaní, Smrekovica 2. – 4. mája 2023.
- Ročenka Ministerstva obrany SR 2022. 2023. [online]. [cit. 2023-09-05]. Dostupné na: <https://www.mosr.sk/data/files/5033_rocenka_2022_web.pdf>.
- Smernica ministra obrany Slovenskej republiky pre obranné plánovanie na roky 2024 až 2029. Bratislava : Ministerstvo obrany Slovenskej republiky. 2022. 22 s.
- Smernica pre obranné plánovania Slovenskej republiky na roky 2023 až 2028. Bratislava : Ministerstvo obrany Slovenskej republiky. 2021. 15 s.
- Smernica vlády Slovenskej republiky o plánovaní obrany štátu. Bratislava : Ministerstvo obrany Slovenskej republiky. 2022. 11 s. č. OdKR-10-68/2021.
- Zákon č. 179/2011 Z. z. o hospodárskej mobilizácii. [online]. [cit. 2023-09-05]. Dostupné na: <<https://www.zakonypreludi.sk/zz/2011-179#cl1>>.
- Zákon č. 319/2002 Z. z. o obrane Slovenskej republiky. [online]. [cit. 2023-08-31]. Dostupné na: <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2002/319/>>.
- Zákon č. 526/2022 Z. z. o štátnom rozpočte na rok 2023. [online]. [cit. 2021-09-06]. Dostupné na: <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2022/526/#prilohy>>.

Ing. Viera FRIANOVÁ, PhD.

Katedra logistického zabezpečenia, Akadémia ozbrojených síl gen. M. R. Štefánika v Liptovskom Mikuláši, Demänová 393, 031 01 Liptovský Mikuláš
viera.frianova@aos.sk